

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 marca 2017 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił ponownego ustalenia prawa do emerytury rolniczej W. P..

/decyzja - k. 145-145v. w aktach KRUS/

W dniu 11 kwietnia 2017 r. W. P. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, będącego radcą prawnym złożyła odwołanie od tej decyzji zaskarżając ją w całości. Wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do emerytury rolniczej od dnia złożenia wniosku. Wniosła także o zwrócenie się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. Mazowieckiem o wskazanie czy przy ustalaniu prawa do emerytury z FUS w powszechnym wieku uwzględniono okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników oraz na jakiej podstawie faktycznej i prawnej ustalono prawo do emerytury decyzją z 18 lipca 2007. Z kolei w piśmie przygotowawczym z dnia 31 sierpnia 2017 r. wskazała na załączoną do akt KRUS decyzję ZUS z dnia 31 stycznia 2017 r. jako nową okoliczność faktyczną w przedmiotowym postępowaniu.

/odwołanie - k. 2-6; pismo – k. 16-16v./

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, przytaczając argumentację taką jak w skarżonej decyzji.

/odповідь na odwołanie - k. 7-8/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W. P. urodzona (...) ma przyznane prawo do emerytury z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Jedna emerytura z powszechnego systemu emerytalnego przyznana jest na podstawie decyzji (...) Oddział w T. z dnia 23 sierpnia 2007r. Do ustalenia prawa i wysokości tej emerytury organ rentowy uwzględnił wnioskodawczyni 13 lat i 9 miesięcy ubezpieczenia społecznego w ZUS natomiast w pozostałym zakresie zaliczył okresy pracy w gospodarstwie rolnym w okresie od dnia 1 lipca 1977r. do dnia 31 grudnia 2006r.

Ponadto wnioskodawczyni nabyła prawo do emerytury kapitałowej na mocy decyzji (...) Oddział w T. z dnia 3 kwietnia 2013r. do ustalenia której nie zaliczano już okresów pracy w gospodarstwie rolnym.

/okoliczność bezsporna/

W. P. złożyła pierwszy wniosek o prawo do emerytury z KRUS w dniu 3 sierpnia 2012 r. Decyzją z dnia 6 września 2012 r. organ rentowy odmówił wnioskującej prawa do emerytury rolniczej z uwagi na pobieranie świadczenia emerytalnego z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, do ustalenia którego uwzględniono okresy pracy w gospodarstwie rolnym. Odwołanie W. P. od tej decyzji zostało oddalone przez Sąd Okręgowy w Łodzi prawomocnym wyrokiem z dnia 13 lutego 2013r. w sprawie VIII U 3634/12.

/okoliczność bezsporna, a nadto wyrok – k. 88 w aktach KRUS/

W dniu 12 kwietnia 2013r. W. P. złożyła kolejny wniosek o emeryturę rolniczą. Decyzją z dnia 6 maja 2013 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddziału (...) w Ł. ponownie odmówił W. P. prawa do emerytury rolniczej. W decyzji stwierdził, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaliczył okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników do decyzji ustalającej prawo i wysokość emerytury ZUS. Do ustalenia prawa do emerytury rolniczej KRUS zaliczył wnioskodawczyni jedynie okres od 20 maja 1975r. do dnia 30 czerwca 1977r. tj. 2 lata 1 miesiąc i 11 dni okresów pracy w gospodarstwie rolnym. Z kolei prawomocną decyzją z 10 czerwca 2013 r. organ również odmówił prawa do emerytury rolniczej uzasadniając swoje stanowisko w podobny sposób jak w decyzji z dnia 6 maja

2013 r. Ponadto stwierdził, że nie dał wiary okresowi pracy w gospodarstwie rolnym teściów w okresie 1 maja 1972 r. – 19 maja 1975 r. W. P. wniosła odwołanie tylko od decyzji z 6 maja 2013 r., które zostało oddalone przez Sąd Okręgowy w Łodzi prawomocnym wyrokiem z dnia 16 grudnia 2013 r. w sprawie VIII U 2577/13.

/okoliczność bezsporna, a nadto: wyrok k 122 w aktach KRUS/

W. P. 2 lutego 2017 r. złożyła kolejny wniosek o emeryturę rolniczą. Decyzją z dnia 2 marca 2017 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił ponownego ustalenia prawa do emerytury rolniczej W. P..

Na dzień wydania spornej decyzji wnioskodawczyni nie legitymowała się okresem 25 lat pracy w gospodarstwie rolnym, ponad okres uwzględniony przez ZUS w decyzji z 23.08.2007 roku.

/okoliczność bezsporna, a nadto: decyzja – k. 145-145v. w aktach KRUS/

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Odwołanie W. P. nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że przedmiotowy wniosek z 2 lutego 2017 r. był kolejnym wnioskiem o emeryturę rolniczą, złożonym po wydaniu w dniach 6 września 2012 r., 6 maja 2013 r. i 10 czerwca 2013 r. prawomocnych decyzji odmawiających prawa spornego świadczenia. Tym samym, zdaniem Sądu, organ rentowy słusznie ocenił wniosek w kontekście art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. 2016. 277, t.j., dalej: „u.s.r.”) w zw. z art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2017. 1383, t.j., dalej: „u.e.r.”).

Należy także dodać w tym kontekście, że Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego powołał w uzasadnieniu do przedmiotowej decyzji nieobowiązujący już o takiej treści art. 44 ust. 2 u.s.r., który brzmiał „prawo do świadczeń z ubezpieczenia lub ich wysokość ustala się ponownie, na wniosek osoby zainteresowanej albo z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedstawione nowe dowody lub ujawnione nowe okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości”. Trzeba bowiem zauważyć, iż ustawą z dnia 10 lutego 2017 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 r. poz. 715), która weszła w życie w dniu 24 lutego 2017 r., zmieniono brzmienie art. 44 ust. 2 u.s.r. Zgodnie z art. 5 ustawy nowelizującej, do postępowań niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustaw, o których mowa w art. 1-4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Od dnia 24 lutego 2017 r., art. 44 ust. 2 u.s.r. brzmi: „prawo do świadczeń z ubezpieczenia lub ich wysokość ustala się na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu na zasadach określonych w przepisach emerytalnych”.

Jak wynika z uzasadnienia do projektu ustawy nowelizującej, prawodawca w odniesieniu do art. 44 ust. 2 u.s.r. przyjął inną technikę regulacji prawnej. W tym wypadku projekt poprzestaje na odesłaniu do „przepisów emerytalnych”, czyli w istocie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS (patrz definicja z art. 6 pkt 6 u.s.r.). Tego typu rozwiązanie będzie dostatecznie czytelne tak dla organu, który na podstawie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników wydaje decyzje w sprawach ustalenia prawa do świadczeń pieniężnych z tego ubezpieczenia oraz indywidualnego wymiaru tychże świadczeń (a ściślej – dla pracowników Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, którzy wydają przedmiotowe decyzje z upoważnienia Prezesa Kasy – zob. art. 36 ust. 2), jak i dla osób ubezpieczonych. Co więcej, wymusi to jednolitość stosowania prawa w systemie ubezpieczenia powszechnego oraz rolniczego (por. Senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, (...) nr 778, (...))

Powyższe powoduje, że podstawą prawną mającą kluczowe znaczenie dla rozpoznania odwołania będzie stanowił art. 114 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W nowym brzmieniu przepis ten brzmi następująco: „w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organ rentowy, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli:

1) po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość;

2) decyzja została wydana w wyniku przestępstwa;

3) dowody, na podstawie których ustalono istotne dla sprawy okoliczności faktyczne, okazały się fałszywe;

4) decyzja została wydana na skutek świadomego wprowadzenia w błąd organu rentowego przez osobę pobierającą świadczenie;

5) decyzja została wydana w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie sądu, które zostało następnie uchylone, zmienione albo stwierdzono jego nieważność;

6) przyznanie świadczeń lub nieprawidłowe obliczenie ich wysokości nastąpiło na skutek błędu organu rentowego.

W ust. 1b przewidziano z kolei, że z przyczyn określonych w ust. 1 pkt 2 i 3 decyzja może zostać uchylona lub zmieniona również przed stwierdzeniem sfalszowania dowodu lub popełnienia przestępstwa orzeczeniem sądu lub innego organu, jeżeli sfalszowanie dowodu lub popełnienie przestępstwa jest oczywiste, a uchylenie lub zmiana decyzji są niezbędne do zapobieżenia poważnej szkodzie dla interesu publicznego.

Z kolei w ust. 1c wskazano, że z przyczyn określonych w ust. 1 pkt 2 i 3 można uchylić lub zmienić decyzję także w przypadku, gdy postępowanie przed sądem lub innym organem nie może być wszczęte na skutek upływu czasu lub z innych przyczyn określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego.

W ust. 1d określono, że o wszczęciu postępowania z urzędu w sprawie uchylecia lub zmiany decyzji, o której mowa w ust. 1, organ rentowy zawiadamia niezwłocznie osobę zainteresowaną.

W ust. 1e z kolei przewidziano, że uchylenie lub zmiana decyzji, o której mowa w ust. 1, nie może nastąpić, jeżeli od dnia jej wydania upłynął okres:

1) 10 lat - w przypadkach określonych w ust. 1 pkt 2-4;

2) 5 lat - w przypadkach określonych w ust. 1 pkt 1 i 5;

3) 3 lat - w przypadku określonym w ust. 1 pkt 6.

W ust. 1f zastrzeżono przy tym, że przepisu ust. 1e nie stosuje się, jeżeli:

1) w wyniku uchylecia lub zmiany decyzji z przyczyn określonych w ust. 1 osoba zainteresowana nabędzie prawo do świadczenia lub świadczenie w wyższej wysokości;

2) uchylecia lub zmianie podlega decyzja o ustaleniu kapitału początkowego, który nie został uwzględniony do obliczania wysokości emerytury ustaloną prawomocną decyzją.

Dalej w ust. 1g przewidziano, że organ rentowy odstępuje od uchylecia lub zmiany decyzji, z przyczyn określonych w ust. 1 pkt 6, jeżeli uchylenie lub zmiana decyzji wiązałyby się z nadmiernym obciążeniem dla osoby zainteresowanej, ze względu na jej sytuację osobistą lub materialną, wiek, stan zdrowia lub inne szczególne okoliczności.

Powyższe przepisy ustawy emerytalnej stanowią *lex specialis* w stosunku do regulacji zawartych w postępowaniu administracyjnym, gdzie zgodnie z art. 180 § 1 k.p.a., z zakresu ubezpieczeń społecznych stosuje się przepisy k.p.a., chyba że przepisy dotyczące ubezpieczeń ustalają odmienne zasady postępowania w tych sprawach. W związku z regulacją zawartą w art. 114 ust. 1 u.e.r., kwestia wznowienia postępowania została ograniczona co do zasady do enumeratywnie wymienionych przypadków takich jak: przedłożenie nowych dowodów lub ujawnienie nowych okoliczności istniejących przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość,

wydanie decyzji w wyniku przestępstwa, fałszywe dowody, na podstawie których ustalono istotne dla sprawy okoliczności faktyczne, wydanie decyzji na skutek świadomego wprowadzenia w błąd organu rentowego przez osobę pobierającą świadczenie, wydanie decyzji w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie sądu, które zostało następnie uchylone, zmienione albo stwierdzono jego nieważność, błąd organu rentowego powodujący przyznanie świadczeń lub nieprawidłowe obliczenie ich wysokości.

W rozpoznawanej sprawie zaskarżona decyzja nie narusza prawa. Ponieważ jej konsekwencją była kolejna odmowa przyznania prawa do emerytury rolniczej, Sąd przede wszystkim odniósł się do przesłanek wznowienia postępowania.

Na wstępie należy przede wszystkim podkreślić, że skarżąca była reprezentowana przez pełnomocnika będącego adwokatem. Mimo profesjonalnej pomocy prawnej nie sformułowała żadnych zarzutów wskazujących na wystąpienie którejś z przesłanek wznowienia postępowania z art. 114 u.e.r.

W piśmie przygotowawczym, wniesionym 31 sierpnia 2017 r. do Sądu wskazała na decyzję ZUS z dnia 31 stycznia 2017 r. jako nową okoliczność faktyczną, mającą wpływ na niniejsze postępowanie. Wskazała, że decyzja ta stwierdza, że wysokość emerytury ZUS nie jest zależna od okresów pracy rolniczej i podleganiu ubezpieczeniu rolników.

Słusznie organ rentowy podniósł, że nie jest możliwe zrealizowanie żądania wnioskodawczynie, bowiem okresy pracy w gospodarstwie rolnym zostały uwzględnione przez ZUS – na żądanie wnioskodawczynie – przy ustalaniu prawa do wcześniejszej emerytury z FUS, w 2007 roku.

Decyzja ZUS z dnia 23 sierpnia 2007 roku funkcjonuje w obrocie prawnym, ponadto wnioskodawczynie skutecznie z niej skorzystała, przechodząc na wcześniejszą emeryturę od dnia 18 lipca 2007 roku.

Z uwagi na fakt, że konsekwencją skarżonej decyzji była odmowa przyznania emerytury rolniczej, warto tylko na marginesie odnieść się do merytorycznej oceny uprawnienia odwołującej się do dochodzonego przez nią świadczenia.

Rację ma organ rentowy, który wskazał, że według art. 19, ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 277) emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1)osiągnął wiek emerytalny określony w ust. 1a i 1b;
- 2)podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art. 20.

Zgodnie natomiast z ust. 1b, pkt 1 tego przepisu wiek emerytalny dla mężczyzn urodzonych w okresie do dnia 31 grudnia 1947 r. wynosi co najmniej 65 lat.

Z kolei art. 20, ust. 1 tej ustawy stanowi, że do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 zalicza się okresy:

- 1)podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990;
- 2)prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16 roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r.;
- 3)od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi.

Zgodnie z ust. 2 cyt. przepisu, okresów, o których mowa w ust. 1, nie zalicza się do okresów ubezpieczenia, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów.

Tym samym, w przypadku W. P. nie można uwzględnić okresów, które zostały zaliczone do świadczenia ZUS. Odwołująca pobiera emeryturę z tzw. „systemu powszechnego”, a decyzja z 31 stycznia 2017 r. na którą wskazuje odnosi się tylko do przeliczenia wysokości samego świadczenia emerytalnego.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć odwołującej się.

P.K.